

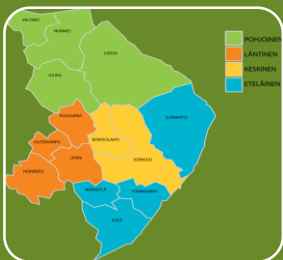
POHJOIS-KARJALAN HELMET

LAPE-tuloksia 2017-2018 sekä katsaus 2019
toimintaan

Monialainen yhteistyö – osallisuus, Nepenmäen koulu 21.2.2019

Muutosagentti Anne Frimodig

Pohjois-Karjalan kehittämisen kolme tasoa

MAAKUNTATASO:

- ★ JOHTAMINEN: Maakunnallinen ohjausryhmä
- ★ VERKOSTOT: Kohtaamispaikka- ja kohtaamispaikkakoordinaattori -verkko

KUNTATASO:

- ★ JOHTAMINEN & KOHTAAMISPAIKAT
- ★ YHTEISTYÖRAKENTEET; ARJEN SUJUMINEN, SI-SO-TE -YHTEISTYÖ

TOIMINNAN TASO:

- ★ YHTEISTYÖRAKENTEET: Vastuutyöntekijä –malli, monialainen arviointi, eroauttaminen, vanhemmuuden ja parisuhteen tuki, palaverikäytännöt
- ★ NÄYTTÖÖN PERUSTUVAT MENETELMÄT: Voimaperheet, Lapset puheeksi, Vahvuutta vanhemmuuteen, Neuvokas Perhe, Esikko

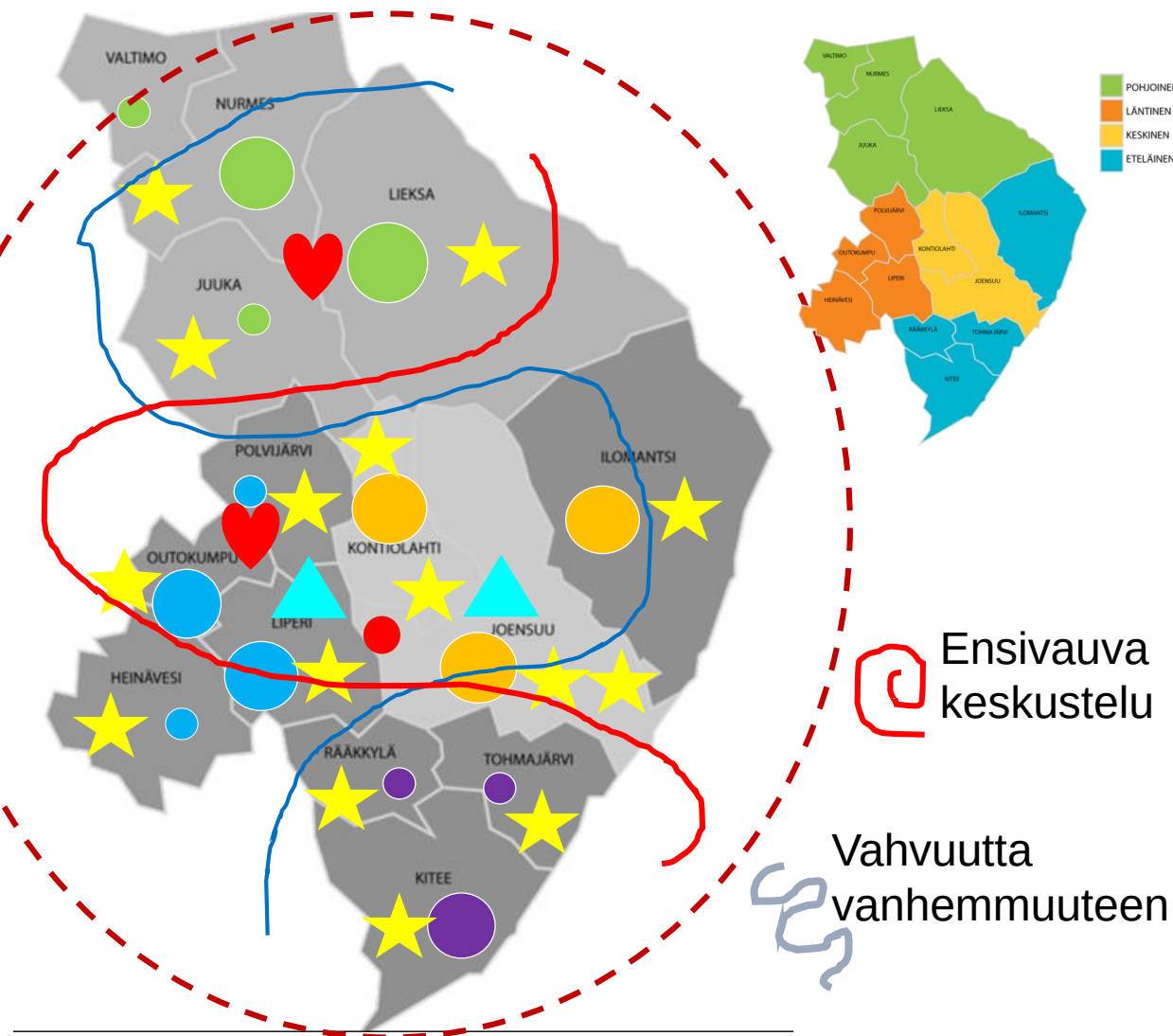
Pohjois-Karjala maakunta

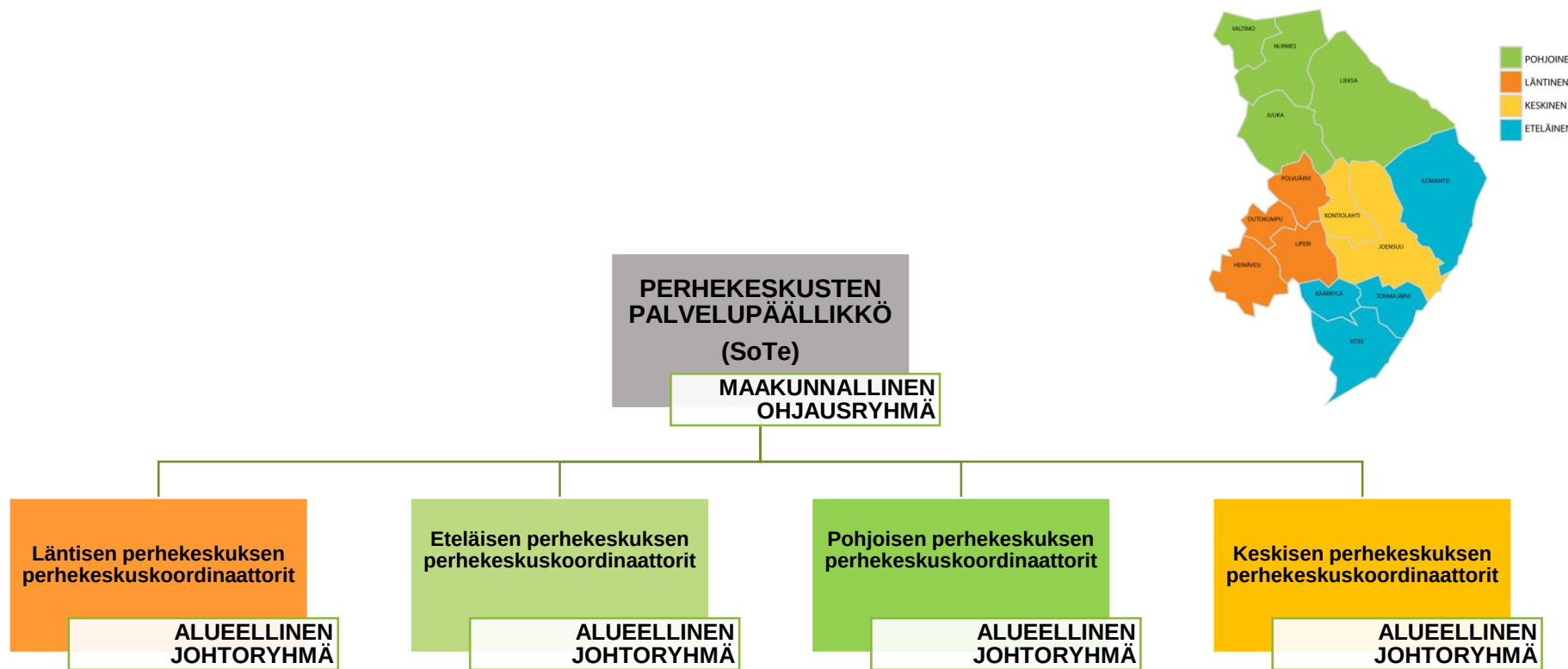
- Siun sote ja LAPE-hanke aloittivat toimintansa vuonna vuoden 2017 alusta
- Siun sote on 14 kunnan sote-palveluiden sekä erikoissairaanhoidon, pelastuslaitoksen ja ympäristöterveydenhuollon yhteenliittymä
- Asukkaita on 163 000, maakuntakeskus on Joensuu
- Alaikäisiä väestöstä 29 000. Joensuussa asuu 55% väestöstä, joista 59% asuu Joensuussa

Perhekeskukset 1.12.2018 & kohtaamispaikat

- Pohjoinen perhekeskus
- Läntinen perhekeskus
- Keskinen perhekeskus
- Eteläinen perhekeskus
- Kuntien
kohtaamispaikat
  - kuntien koordinoimia 11
  - järjestöjen 3
- LS KuPerKeikka –pilotti
- Lapset puheeksi
- SyTy 2019

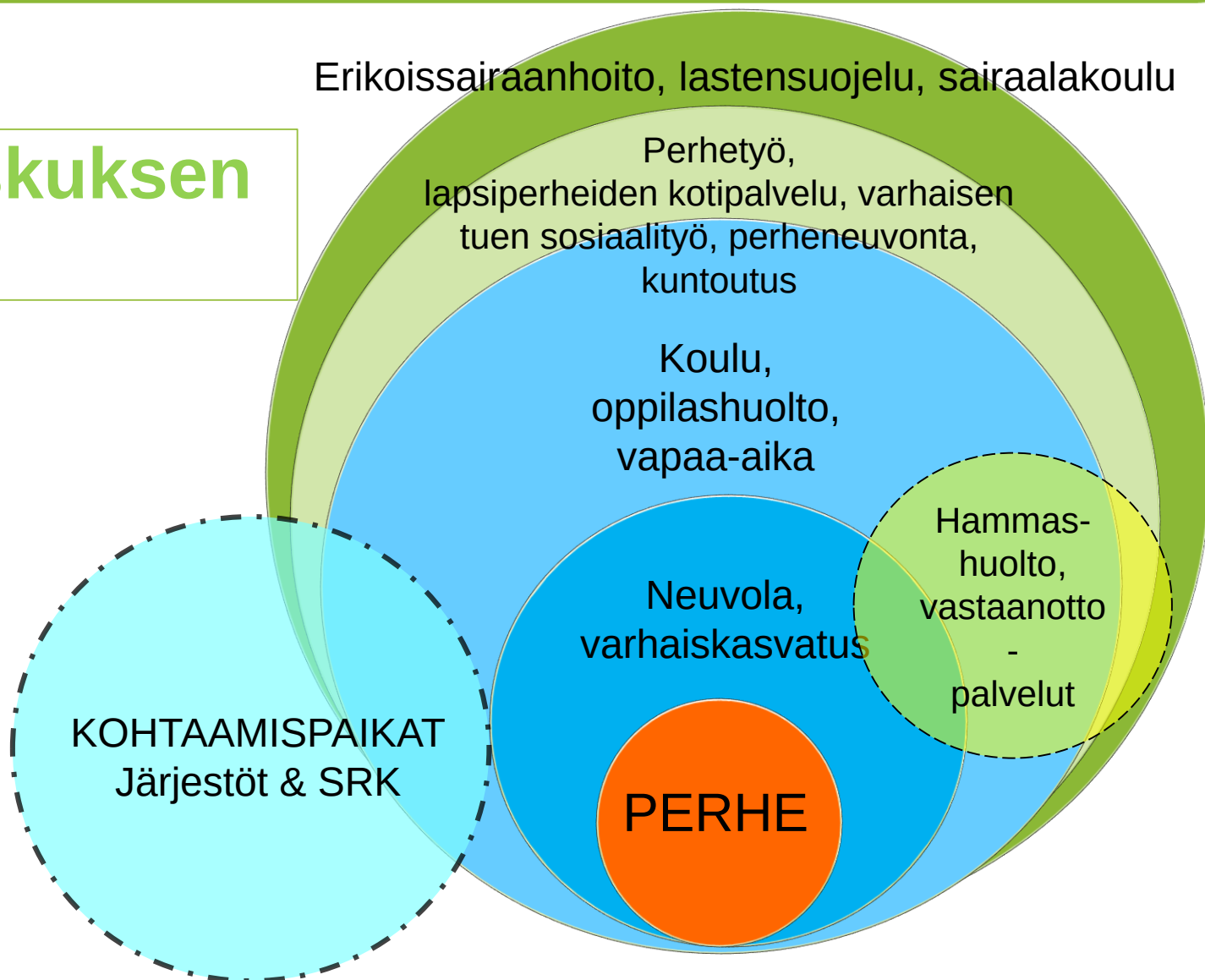

Maakunnallinen johtamisrakenne

- ✓ *Kunta- ja toimintatasolla toimintaa koordinoi perhekeskus- ja kohtaamispaikka koordinaattorit*
- ✓ *Heidän työtä tukevat alueelliset johtoryhmät*
- ✓ *Työtä ohjaa maakunnallinen ohjausryhmä*

Perhekeskuksen toimijat

SOVITUT YHTEISTYÖMALLIT

- **Vastuutyöntekijä-malli**
- Monialainen arviointi
- Eroauttaminen
- Vanhemmuuden ja parisuhteen tuki
- Palaverikäytännöt

NÄYTTÖÖN PERUSTUVAT MENTELMÄT

- Voimaperheet
- **Lapset puheeksi**
- Vahvuutta vanhemmuuteen
- Neuvokas perhe
- Esikko

Vastuutyöntekijä -malli

Kuvaaja: Keksi Oy, Suvi-Tuuli

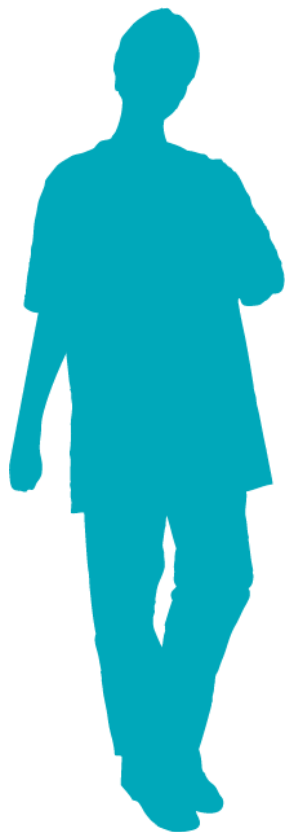

Kenelle nimetään vastuutyöntekijä?

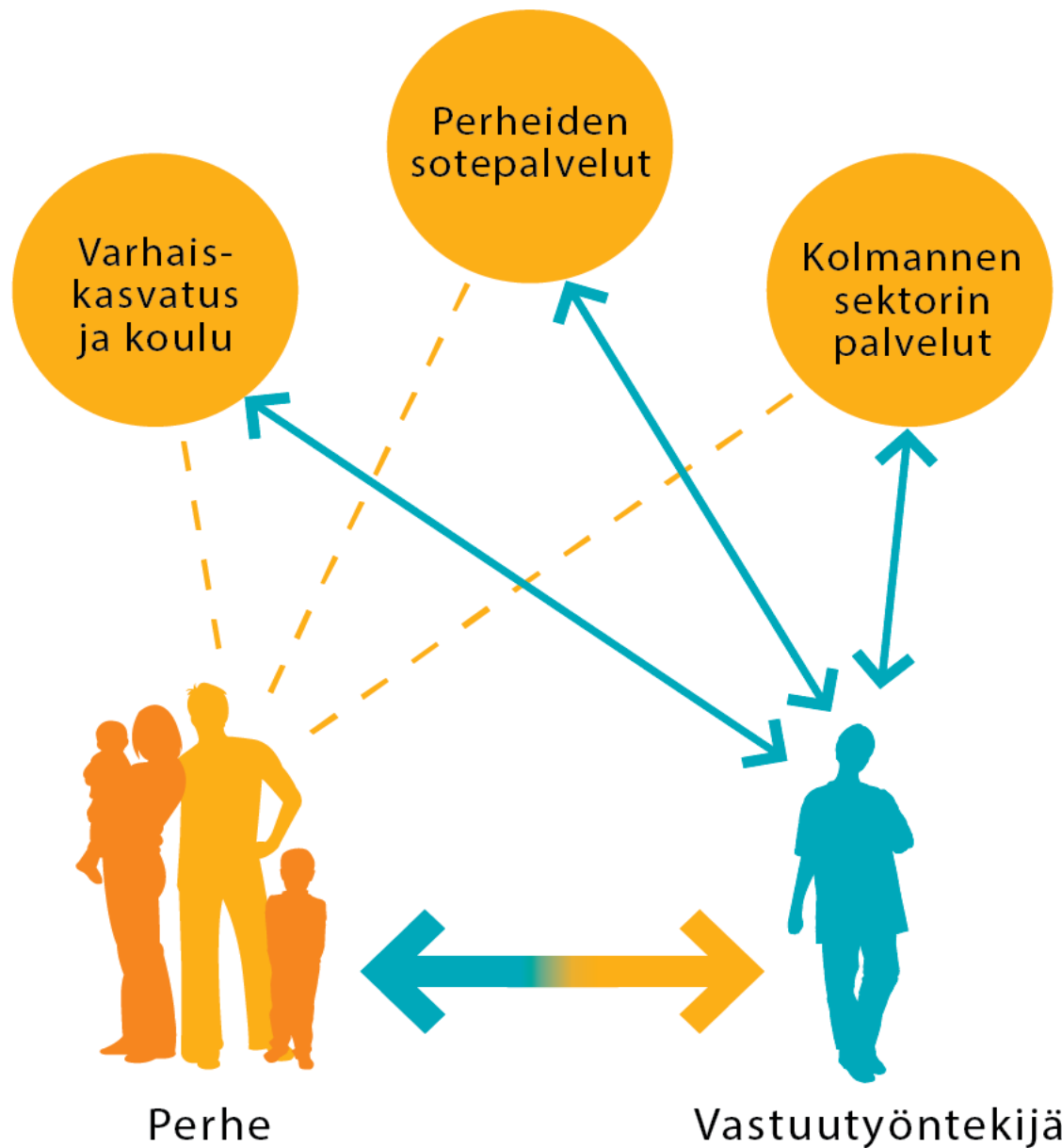

- Asiakkaista 80% pärjää universaaleilla palveluilla
- Vastuutyöntekijä **voidaan nimetä perheelle, jolla on käytössä useita eri palveluita**
- Perhe voi esim. olla perheneuvolan ja kotipalvelun yhteisasiakas tai lapsella on kuntoutuksen ja erityisopetuksen tarvetta ja vanhemmat saavat tukea lapsen kasvatukseen

Vastuutyöntekijä

- Perheen yhteyshenkilö
- Perheen kokonaiskuvan ylläpitäjä
- ”Perheen kolmas aikuinen”
- Kokoaa perheen monilaisen verkoston
- Kulkee asiakkaan matkassa koko asiakkuuden ajan

Vastuutyöntekijän nimeäminen

- Sote-palveluiden tai sivistystoimen työntekijä
  - ✓ esim. neuvolan terveydenhoitaja, koulukuraattori, sosiaalityöntekijä
- Olettavasti suurin osa vastuutyöntekijöistä tulee sote-palveluista
- Vastuutyöntekijä nimetään moniammatillisessa työryhmässä yhdessä perheen ja työryhmän kanssa tai selkeissä tilanteissa välittömästi

Vastuutyöntekijän nimeäminen

Kuvatoimisto: iStockphoto

- Kun työntekijä tunnistaa, että perhe tarvitsee monialaisen arvioinnin, hän kokoaa monialaisen työryhmän, jossa mukana on myös perhe, tai järjestää Lapset puheeksi – neuvonpidon
- **Monialaisen arvioinnin aikana sovitaan, kuka tulee perheen vastuutyöntekijäksi**
- Suositeltavaa on, että monialainen arviointi kunkin perheen osalta toteutetaan n. 6 kk välein tai perheen tilanteen muuttuessa

Vastuutyöntekijän nimeäminen

- Vastuutyöntekijäksi nimetään se julkisen toimen työntekijä, joka tuntee perheen tilanteen parhaiten ja pystyy osaamisensa puolesta parhaiten vastaamaan perheen koordinoinnin tarpeisiin.

Vastuutyöntekijäpari

- Joskus mahdollista nimetä **vastuutyöntekijäpari**
- Esim. toinen työntekijä **sote-palveluiden puolelta** ja toinen **sivistystoimen puolelta**
- Määritettävä kummallekin **selkeä perustehtävä ja työnkuva**

Tehtävät

Kuvatoimisto Maria Miklas

- Huolehtii perheen luvalla tiedonkulusta verkostolle
- Vastaa tarvittavien verkstopalavereiden järjestämisestä
- Osaa kertoa perheelle kolmannen sektorin toiminnoista ja tuesta omalla alueella ja ohjata tai neuvoa näiden toimintojen piiriin. Vastuutyöntekijä voi tehdä yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden, esim. järjestöjen työntekijöiden kanssa.

LAPE kehittämistyötä

Mitä on tehty?

PERHEKESKUKSEN JOHTAMISEN KÄSIKIRJA 2018

POHJOIS-KARJALAN PERHEKESKUKSET

Perhekeskuksen johtamisen käsikirja 2018

Vahvuutta vanhemmuuteen ja Lapsi mielessä ryhmänohjaajat

- ✓ 23 uutta menetelmäosaajaa n. 50 perhettä

Lapset puheeksi-menetelmä

- ✓ 16 kouluttajaa, 135 menetelmäosaajaa
314 lasta - koulutukset non stop periaatteella (Siun soten Onni-koulutuskalenteri)
- ✓ Joensuun hyvinvointipalvelujen LP buustauspäivä (2.4.2019)
- ✓ Karelia-ammattikorkeakoulu ottaa opetussuunnitelmaan LP-menetelmän syksystä 2019 (fysioterapeutit, sairaanhoitajat, terveydenhoitajat ja sosionomit)

Voimaperheen vanhempainohjaus /sähköinen hoito-ohjelma 9/2017 alkaen

- ✓ 4v. käytösongelmiin vanhempainohjelma, 4-6 lk pelko- ja ahdistusoireet + 3-v. myönteisen vanhemmuuden tutkimukselliset osiot
- ✓ 150 lasta

Monialaisten työryhmien työtä, eri alueilla ja kunnan tarpeista lähtien

- **Lieksan** perhepalveluissa monialaisen tiimityön jatkuu alle kouluikäisille (Eppu) ja uutena kouluikäisille
- **Kiteellä** alle kouluikäisten (Reppu) –tiimimallia, suunnittelussa laajennus alle kouluikäisille
- **Joensuun** perhepalveluissa: Joensuussa pieni pilotti 2019 mukaan tulee 10 perhettä, joissa on 4v kielihäiriöinen lapsi tai 4-5-vuotias toimintaterapiaa tarvitseva lapsi
- **Liperi ja Kontiolahti** virittelemässä integraatiomallia (?)

TAVOITTEENA oli tarkastella monialaisen työn mahdollisuuksia ja hyviä käytäntöjä, mahdollisia esteitä sekä johtamisen kysymyksiä

- Pilotissa työntekijöitä varhaiskasvatuksesta, lastenneuvolasta, toimintaterapiasta, puheterapiasta, neuvolan psykologityöstä, sosiaalihuollon varhaisesta tuesta ja perheneuvolasta. Lastenneurologialta, erityisopetuksesta ja Honkalampisäätiön perheperustaisen kuntoutuksen yksikkö/asiantuntijatyöpanos
- **Outokummussa** lasten kuntoutustyöryhmä

Erityis – ja vaativan tason palvelut

KuPerKeikka-pilotti:

Lastensuojelun intensiivinen perhetyö jatkuu 2019

- ✓ Vuonna 5-11/2018 oli mukana 18 asiakasperhettä

Konsultaatiot:

- ✓ Nuorisopsykiatrian konsultatiivinen tuki ja kahden työntekijän siirtäminen alueen perhekeskuksiin
- ✓ Joustavat konsultaatiot/etäkonsultaatio ennaltaehkäisevään työhön (sh)
  - perhekeskustyöntekijöille
  - Jalkautuminen pilottioppilaitoksiin
- ✓ Nuorisopsykiatriin ja lastensuojelun yhteinen **koulutuskokonaisuus**
- ✓ **Perhehoidon kehittäminen** yhdessä I&O kanssa mm. perhehoidon päivät
- ✓ **OT-kehittämistyön** – osaamisalusta luominen - ml. **VIP-verkosto**
- ✓ V. 2019 **Systeeminen lastensuojelu** (SyTy) koulutuspari koulutukseen

SYTY, 15.2.2019 Petrelius Päivi

Valtakunnan tasolla:

- Mallia juurrutetaan ja levitetään kansallisessa SyTy-hankkeessa vuonna 2019.
- Mukaan hankkeeseen on ilmoittautunut kuntia kaikkien 18 maakunnan alueelta
- Arvion mukaan hankkeen avulla koulutetaan n. 150 tiimiä vuosina 2019-2020
- Pysyvä muutos edellyttää muutakin kuin tiimin koulutusta – laaja johdon ja päättäjien tukea
- Malliin liittyvää tutkimusta jatketaan. Tietoa työskentelyn tuloksista ja myös kustannus-vaikutuksista tarvitaan. Tiedon tuottamiselle on varattava riittävästi aikaa

Pohjois-Karjala:

- Vastataan rekrytointiin liittyviin haasteisiin, työntekijöiden vaihtuvuuteen ja kuormittuneisuuteen
- Koulutetaan työpari vuonna 2019
- Läntinen ja pohjoinen alue

Sähköiset palvelut

- Normaali.fi huolitestit + chat nuorille
(pyydä apua –napin
yhteydenottolomakkeen ja palvelupolun
valmistelu)
  - Huolitestin täytti 15.3.-30.11.2018 loppuun
mennessä 1830 nuorta
  - Suomeksi keskusteluun osallistui 204
nuorta, venäjäksi 19
  - Oli auki 2 tai 4 h/vko
- Jatkuu Siun soten omana tuotantona
- Sopimus palvelutuottajan kanssa tehty
- Jatkossa avoinna 2 h/vko, tavoite on 4h
viikko

Kuvaaja: Keksi Oy/Suvia-Tuuli

Oltu mukana ainakin osittain myös mm. seuraavien sähköisten palveluiden käyttöönotossa maakunnassamme:

- Tietoa ja tukea lapsiperheille erilaisiin elämäntilanteisiin –kooste
- Virtuaalinen perhevalmennus -osio neuvolan käyttöön
- Etäyhteydet, videotallenteet
- Verkstopalavereissa sähköisten yhteyksien hyödyntäminen
- Vertaistukipalvelut Jelli.fi (alueellinen lapset, nuoret ja perheet – tietovaranto sekä kuntakohtaiset Lapsiperheet -sivustot)
- Huoli-ilmoitus / miunpalvelut.fi
- Sähköisen ajanvarauksen, asiointipalveluiden, kuvapuhelinyhteyksien, asiakasohjausten kehittäminen Siun soten toimesta sote-palveluihin kaikille asiakasryhmille, myös lapsiperheille
- Kansalliselta tasolta on maakuntaamme tulossa mm. Omaolo äitiys- ja lastenneuvolan, koululaisten terveystarkastusten esitietolomakkeet. Näiden käyttöönoton valmistelussa olemme myös olleet vähän mukana.

Edistetty maakunnassa

✓Lapsivaikutusten arviointia (LAVA)

- Seminaarit, Oma maakuntakierros, työpajat
- Lieksa 2017
- mm. Valtuustovierailu Nurmee 2019

✓Lapsiystävällinen kunta-malli

- Outokumpu 2018
- Joensuu 2019

✓Lapsiystävällinen maakunta

- Tietoisuuden lisääminen

Kehittäminen koulun puolella jatkuu mm.

- OT-keskus ja VIP-verkoston yhteinen kehittämistyö
- Pohjois-Karjala maakunnan HYTE ja Siun soten HYTE *”kunnossa kouluun ja koulussa”*
- Lapsen puheeksi- malli kouluilla
- Joensuun hyvinvointipedagogi ja hyvinvointiohjaat pilotti kouluilla
- Integraatiotyö monella tasolla
- Ohjaamotoiminta, alle 29-v
- Huomioidaan: Kananojan selvitys, lastensuojelun kuormittuneisuudesta 2019 ja yhdyspintaselvitys 2018 ym.

Tulossa LAPE-akatemiat 2019

#tulevaisuudentahdissa

Kuntien ja kuntayhtymien sosiaali-, terveys- ja sivistystoimen johtaville virkamiehille ja päättäjille, maakuntavalmistelijoin ja järjestöjen ja seurakuntien johdolle.

Starttitilaisuus Helsingissä 20.3.2019 ja kolme maakuntakohtaista valmennuspäivää.

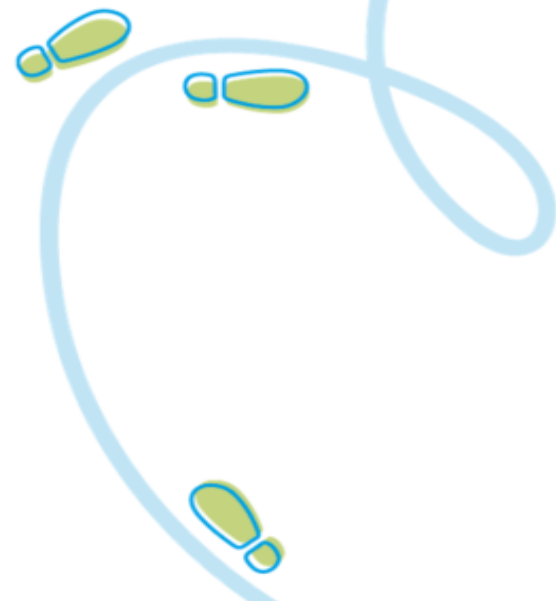
Maksuton.

**Valmennus jatkuu
Pohjois-Karjalassa**

14.5. Joensuu

26.9. Joensuu

**14.11. Yhteistoiminta-
alueen yhteinen
Jyväskylässä**

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Teemme yhdessä lasten, nuorten
ja perheiden hyvää arkea

LAPE

ANNE FRIMODIG

anne.frimodig@siunsote.fi

p. 050 4633449

#tulevaisuudentahdissa

LAPE
akatemia